

Transició iraquiana

El 30 de juny, aquest dimarts, és el dia triat perquè l'Autoritat Provisional de la Coalició (CAP) traspassi els seus poders sobre l'Iraq a una administració, també provisional, però formada íntegrament per iraquians. El nou Govern, l'encapçalen el president Ghazi al-Yawar i el primer ministre Ayad Al-lawi, que van acceptar el càrrec el passat 1 de juny. Per tirar endavant el país s'han envoltat d'un equip governamental en què la majoria de ministres són laics, i només quatre són islamistes. Per contra, han augmentat els exresponsables del règim de Saddam desencisats del gran líder en diferents moments de l'anterior règim.

A partir del dia 1 de juliol Al-Yawar i Al-lawi hauran de demostrar que són ells els qui realment governen el país, que ni els EUA els tutelien ni els condicionen els atacs dels grups armats clandestins. Totes dues coses, ben difícils d'aconseguir. A més, hauran d'impulsar la reconstrucció econòmica i social del país partint de poc més que zero, aconseguir calmar els kurds i que les incipients tensions no acabin en una nova guerra civil iraquiana.

De moment hauran de preparar les eleccions per al desembre d'enguany o gener de l'any que ve per a formar una nova assemblea nacional que haurà de fer una nova Constitució. De moment disposen d'una Constitució provisional, però sobretot del suport de la resolució del Consell de Seguretat de les Nacions Unides del passat 8 de juny, que no sols fixava el 30 de juny com a data del traspàs de poders, sinó com funcionarà el Govern interí d'Al-lawi, quin paper tindran l'ONU i les forces multinacionals comandades pels EUA o com es gestionaran la producció i exportació del petroli.

L'amic americà. Sobre el tutelatge americà, Al-lawi haurà de fer grans esforços per desmarcar-se dels enviats de Bush a l'Iraq. Sap que als ulls de molts iraquians el seu Govern és el que volien a Washington, i a ell mateix l'acusen d'haver treballat per a la CIA i l'MI6. Per això ha començat per un dels temes més espinosos: els presoners i les presons. Al-lawi ja ha demanat que el dia 30 no solament li lliurin el Govern, sinó també Saddam Hussein i la resta de detinguts que encara retenen els EUA (uns 6.000). Però de moment els EUA no ho han acceptat i s'escuden dient que encara no hi ha les condicions necessàries per a jutjar tots els exlíders iraquians, especialment Saddam, a part que les hostilitats continuen. De fet l'administració d'EUA ja ha dit que, tot i el traspàs de poders, encara mantindrà sota el seu control entre 4.000 i 5.000 empresonats, entre els quals n'hi ha 40 del famós joc de cartes amb l'esfigie dels 55 homes i dones més buscats del règim de Saddam Hussein.

Però encara que Al-lawi aconseguís que li lliuressin els presoners, la resolució de l'ONU deixa clar que la força multinacional present al país seguirà sota control dels EUA, que podran prendre qualsevol decisió al marge del nou Govern.

A més d'intentar marcar distàncies amb els EUA, Al-lawi haurà d'estabilitzar el país, cosa ben difícil, sobretot per l'heterogeneïtat dels grups que es mantenen en armes contra els EUA i els nous administradors de l'Iraq. Per assolir aquest objectiu cal que Al-lawi disposi d'un exèrcit fort i sobretot fidel, característiques que no són precisament el més destacat de l'exèrcit i la policia que té actualment. Alguns dels qui s'havien apuntat al nou exèrcit l'han abandonat

Dimecres, 30 de juny, és la data del traspàs de poders a l'Iraq. El nou Govern, format per iraquians, haurà de pilotar la transició, superant els perills interns i externs que afecten el país. La situació no és gens fàcil.

Un dels principals reptes del nou Govern de l'Iraq és la seguretat. Els atemptats suicides i els atacs a persones i infraestructures són constants. A l'esquerra, el primer ministre, Ayad Al-lawi. A la dreta, el president del país, Ghazi al-Yawar.

mesos després queixant-se de les males condicions de la feina i els sous misèrrims, i d'altres s'han negat a ajudar els soldats dels EUA a sufocar les rebel·lions recents a ciutats com Najaf, Karbala i Fal-luja.

A la debilitat de l'exèrcit iraquí i a les constants hostilitats dels grups armats contraris a l'ocupació, l'administració d'Al-lawi també es pot trobar amb l'esclat d'una crisi violenta amb els kurds al nord de l'estat. La tensió, latent des que la coalició va derrocar Saddam, ha crescut, especialment des de l'aprovació de la resolució de l'ONU. Els representants kurds critiquen que en la resolució no s'esmenti la Constitució interina com a eina que ha de regir la vida dels iraquians fins a les properes eleccions. En aquesta Constitució s'estableix que el nou Iraq tindrà un Govern republicà, democràtic i plural, que serà federal i tindrà dues llengües oficials, l'àrab i el kurd. A més es reserva als kurds el dret a vetar la nova Constitució, entre altres mesures que van servir per a convèncer-los de deixar la independència per a més endavant. La causa que tot això "s'oblidi" en la resolució de l'ONU va ser la in-

sistència del líder xiïta Ali al-Sistani a avisar que incloure la Constitució interina en la resolució tindria "greus conseqüències". A Sistani li preocupen les reivindicacions kurdes, tot i que també justificà la seva actitud criticant que la Constitució digui que l'islam no serà la principal font de dret, sinó una de les fonts de dret, encara que també digui que serà la religió oficial. Després d'aprovar-se la resolució, els representants kurds van amenaçar d'abandonar el Govern provisional, retirar-se de totes les altres institucions estatals i convocar un referèndum al nord de l'Iraq, on són majoritaris. De moment no ho han fet, però la calma aparent amaga més tensió que mai.

Un país per construir. A les tensions nacionals i als problemes de seguretat i tutelatge dels EUA, el nou Govern hi ha d'afegir l'enorme tasca de reconstruir el país. Un dels principals problemes és la manca d'electricitat. Hi ha dies que a Bagdad només tenen electricitat entre dues i quatre hores. I, segons l'ONU, encara caldrà entre quatre i cinc anys fins que el 90% de la població no disposi

d'electricitat de manera regular. Actualment només es cobreix un 50% de la demanda. També hi ha greus mancances d'aigua potable, així com els beneficis de la producció i exportació del petroli no són els esperats. Això darrer és degut en gran part a l'acció dels sabotatges i pillatges que es cometen en les diverses instal·lacions petrolieres del país. L'objectiu principal d'aquests atacs són les infraestructures petrolieres del sud, ja que són les que encara funcionen de manera regular. Les del nord van aconseguir inutilitzar-les quasi del tot a finals de l'any passat i les que servien per a exportar el cru cap a Síria van patir els efectes devastadors dels bombardeigs dels EUA durant la guerra. Algunes ONG ja han alertat que el drama encara pot tenir dimensions més grans a l'hivern, ja que actualment no s'estan fent les reserves energètiques necessàries.

Per superar tots aquests problemes Al-lawi i Al-Yawar hauran de fer un gran esforç. Els més optimistes asseguren que evitar que la situació no empitjori a partir del 30 de juny ja seria un èxit.

Oriol Cortacans